Ч. 69 (14.317). Львів, пятниця 27. березня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Поможіть
українським военним вдовам та сиротам!

Тільки раз у році звертається Управа Т-ва „Український Фонд Военних Вдів та Сиріт“ з проханням про жертви на военних вдів та сиріт по поляглих членах УГА!

У холоді та голоді й у важкій нужді проживають тихо вдови та сироти по поляглих наших борцях. Могили їх батьків вінчаються в Зелені Свята квіттям та вінками, а вони самі всіми забуті кусня хліба прохають. Невелику поміч (залежну від стану фондів нашого Т-ва) дістають вони від Т-ва „Український Фонд Военних Вдовиць та Сиріт“. На 330 зголошених у Т-ві родин 220 найбідніших вдів та сиріт дістає по 5—10 зол. підмоги три-чотири рази в році. В 1935. р. Т-во виплатило 4.813.58 зол. на підмоги, тобто *21.87 зол. пересічно на одну вдову річно!* Це дуже мало, але й ті підмоги вичерпали вже майже в цілости наші фонди, зібрані в минулім році. Крім цього наше Т-во оплачує науку та дає повне удержання кільком сиротам, виховуючи їх на корисних громадян.

Вдови та сироти інших народів дістають щомісяця державні ренти, багато вищі від наших підмог. *Наші вдови та сироти до державної ренти не мають права*, а й наші скромненькі підмоги залежать тільки від жертвенности громадянства.

Користуючи з дозволу Воєвідських Урядів, наше Т-во *переводить прилюдну збірку жертв у хосен военних вдів та сиріт по поляглих членах УГА в днях 22.—28. березня 1936. р. та в днях 19.—25. IV. ц. р. у тернопільському воєвідстві.* Цю одиноку в році нагоду просимо використати для того, щоб зложити жертву по своїй спромові і тим чином, віддавши пошану поляглим, обтерти неодну гірку вдовину та сирітську сльозу! Народня честь та христіянська любов ближнього вимагають того від нас!

Жертвуйте всі на паску та підмоги для военних вдів і сиріт!

Нехай ніхто не відмовить лепти на вдови та сироти!

Вступайте в члени Товариства (членська вкладка 6 зол. річно, або 50 сот. місячно).

Жертви та вкладки просимо пересилати нашими почтовими складанками, розісланими з нинішнім числом „Діла“, або просто на адресу Товариства.

Львів, у березні 1936. р.

УПРАВА Т-ВА „УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД ВОЕННИХ ВДОВИЦЬ ТА СИРІТ“.
Львів, вул. Потоцького 48.

Японсько-совітська битва.

ХТО ЗААТАКУВАВ?

ТОКІО, 26. 3. ПАТ. Як повідомляє тутешнє міністерство війни, совітський відділ заатакував японських вояків та старшин коло Хунчун; ці останні відступили на 1 кільометер від кордону серед перестрілки. Того самого дня пополудні червоноармійці знову заатакували японців, які відповіли крісовими стрілами.

МОСКВА, 26. 3. ПАТ. ТАСС повідомляє: 25-го ц. м. в год. 10-тій рано озброєний японський відділ із сімох людей увійшов на совітську територію від сторони Манджурії в районі Хунчун, недалеко від місця, де сходяться кордони СССР, Манджурії та Кореї, перейшов простір около 250 м. від границі і став стріляти на совітську сторожу з пятьох прикордонних сторожів, що стояли 300 м. від кордону.

Стрілянина тревала пів години. Японці мусіли завернути за кордон у напрямі Хунчун, залишаючи на сов. території вбитих одного офіцера й одного вояка.

В год. 15.50 японський відділ з 50—60 людей, з легкими й тяжкими скорострілами, перейшов кордон в тім самім районі, і посунувшись вглиб 250 м., заняв горбок та став стріляти з крісів на сов. сторожів та на подальшу прикордонну станицю. Вечором японців прогнали на манджурську територію. По обох сторонах були вбиті й ранені.

ТОКІО, 26. 3. ПАТ. Японське міністерство війни стверджує, що прикордонна перестрілка покінчилася як лише смерклося; обі сторони відступили. З японців згинуло 2 старшини, 1 підстаршина та 5 вояків, з манджурців — 1 старшина та 2 вояків.

ЯПОНЦІ ПРО ФРАНКО-СОВІТСЬКИЙ ПАКТ.

ТОКІО, 26. 3. ПАТ. Як подає „Асагі Шімбун“, прем. Гірота звернув франц. амбасадорові увагу на те, що **завдяки франко-совітському пактові СССР має змогу помітно збільшити свої війська на Дал. Сході.** Він сподіється, що цій справі присвятить Франція окремий договір.

Морський договір підписаний.

ЛЬОНДОН, 26. 3. ПАТ. Новий морський договір, що його вчора підписали, обовязує на 6 років і заступить два попередні: вашинґтонський і льондонський, які означували відношення морських збройних сил Англії, Злучених Держав та Японії на основі пропорції 5 : 5 : 3; Японія виповіла його в грудні 1934. р. Новий договір з одної сторони *обмежує дещо зброєння*, з другої — *зобовязує сигнатарів згори інформувати себе взаїмно про пляни дальшої розбудови фльоти;* сподіються, що та явність причинить переговори у зброєнні та відтяжить буджети маринарки, подібно як і друга постанова договору, що продовжує вік панцирників з 20 на 26 років та забороняє будову кружляків обєму 10.000 тон. Якщо всі сиґнатарі зратифікують договір, *обовязуватиме він від 1. січня 1937. до 31. грудня 1942.* У 1940. р. мають сиґнатарі нарадитися над підготовою нової морської конференції на 1941. рік. Новий льондонський договір підписали представники Франції, Злучених Держав, Англії та її домінії: Канади, Півд. Америки, Австралії і Нової Зеляндії; Ірляндія відмовилась тому, що взагалі не має фльоти.

Нема надії на порозуміння з Німеччиною.

ЛЬОНДОН, 26. 3. ПАТ. Як стверджує вся англ. преса, дотеперішні розмови між Ідена з ген. Рібентропом *не дають ніяких надій на порозуміння.* Іден мабуть заявив навіть Рібентропові, що нові Гітлерові пропозиції, які не обнимали би ніяких гарантій пошани для договорів, утруднили б лише дальші переговори.

Дунайська проблема та її розвязка.

(Від нашого кореспондента).

Відень, 23. березня 1936.

Характеристичним недомаганням версайського та тріянонського мирового договору є дальше істнування т. зв. „дунайської проблеми“. Про неї призабули дещо після вибуху італійсько-абісинського конфлікту і вмаршу німецьких військ до Надренії, але найновіший зїзд австрійських і мадярських міністрів у Римі зактуалізував наново цю проблему.

Всі оцінки положення в пововнній Австрії та політичних відносин у нинішній центральній Европі зводяться до одного: вони вимагають ревізії. Державні мужі і дипльомати не можуть погодитися, як переводити „ревізію“. Дотеперішні „розвязки“ дунайської проблеми можна поділити на три категорії:

Перша, так сказатиб, природна розвязка полягала би в обєднанні двох німецьких держав середньої Европи, Німеччини та Австрії, себто т. зв. „аншлюс“. Від постанови першого повоенного республикансько-австрійського парляменту з листопада 1918, уважати Австрію як частину Німеччини та добровільного голосування в Тиролі і Зальцбурзі за злукою з Німеччиною аж до політики „нічого без Німеччини“ канцлера Зайпеля і спроби митної унії канцлера Шобера йдуть зусилля обєднатися з Німеччиною аж до „пучу“ в липні 1934 та збройного виступу націонал-соціялістів проти уряду Дольфуса.

Інша розвязка — можнаб її назвати „історичною“,— хоче перемінити склад теперішньої центральної Европи створенням політичного концепту двох стародавніх дунайських осередків, Австрії та Мадярщини. За такими тенденціями стоїть, як відомо, фашистівська Італія, яка заявши німецький полудневий Тироль волить мати на півночі іншого сусіда, ніж сильну Німеччину. Крім того потребує Австрії для своїх політичних та господарських аспірацій в Наддунайщині. Прихильниками цієї розвязки є і всі монархістичні кола Австрії, Мадярщини та Хорватії, які бажають реставрації Габсбурґів у Відні та в Будапешті і мріють про відродження австрійсько-мадярської монархії. Ці, не дуже то численні, кола боронять також відому історичну місію Австрії ширити німецьку культуру в краях східної та полудневосхідної Европи.

„Господарська злука“ є гаслом прихильників третьої розвязки. За нею виступають у першій мірі кола Ліґи Націй, отже Франція та Мала Антанта. Позичка, яку дістала Австрія через Ліґу Націй, санація австрійської валюти західноевропейським капіталом і ціла низка господарських договорів з останніх років характеризують цю політику.

Збільшена активність від кількох місяців середньоевропейських політиків, недавні, опісля здементовані сходини австрійського віцеканцле

ра ки Штаремберга з цісаревичем Отоном, відвідини міністрів у Будапешті, Відні та Празі й тепер у Римі безперечно мали та мають тісний звязок з дунайською проблемою. А що розвязка у всенімецькому дусі, себто у формі злуки Австрії з Німеччиною, при теперішніх міжнародніх відносинах неможлива і під протигітлерівським настроєм уряду Шушніґа виключена, можна сподіватись лише якогось компромісу між історичною та господарською розвязкою, чи пак між італійськими та французько-малоантантськими інтересами.

Як відомо, вістка про евентуальний поворот Отона до Австрії, покищо в характері „герцога", зелектризувала в першу чергу Малу Антанту. Прага, Білгород та Букарешт гостро запротестували і, як заявив румунський міністер закордонних справ Тітулеску, армії згаданих трьох держав готові до вимаршу проти Габсбургів. При цьому політики міркували, що Італія підчас східно-африканської війни не зможе піддержувати з відповідним натиском своїх наддунайських плянів. В колах Ліги Націй перестали рахуватися з Італією настільки, що під впливом чехословацько-совітського та французько-совітського военного договору тов. Літвінов насмілився оферувати СССР, як нового гаранта австрійської незалежности, на місце Італії. Це вже навіть такому вірному Лізі австрійському урядові було за багато. „Хто гарантує за гаранта?" — питалася офіційна „Райхспост" і кінець-кінців залишилося все по старому. Австрійський кабінет далі тримається як союзник Італії габсбурго-фільською політикою і тому Австрія не бере участи в протиіталійських санкціях. Зате в Римі покищо потрібна асекурація в Наддунайщині з огляду на абісинську війну та на приязнь Франції і Малої Антанти, щоб дійти до скорішого кінця зі санкціями.

Тому ясно, що вислідом римських переговорів буде компроміс у проблемі Наддунайщини. Про рішення в Римі наші читачі вже знають з „Діла". Але чи переважати буде італійсько-габсбурське, чи французько-малоантантське становище, німецька преса підкреслює одно і те саме: *розвязка дунайської проблеми без Німеччини є неможлива.* Всі шість держав над Дунаєм: Австрія, Мадярщина, Чехословаччина, Югославія, Румунія та Болгарія мають найтісніші торговельні звязки з Німеччиною. Отже звернений проти цієї держави політичний комплекс Наддунайщини приніс би своїм учасникам тільки господарську шкоду і майже ніякої користи. В більшості закордонної торговлі всіх згаданих держав фігурує Німеччина чи у вивозі чи у ввозі на першому або другому місці. І тому якщо має повстати новий господарський фактор у Наддунайщині, чи нова злука держав, подиктована дійсно господарськими вимогами, якщо це має бути конфедерація держав, чи лише митна унія, то це може статися лише в порозумінні з Німеччиною. В протилежному випадку кожна розвязка буде нетрівка.

Можна симпатизувати з пануванням національного соціялізму в Німеччині або й ні, можна вірити і не вірити в історичну місію Австрії в Европі, фактом є, що протинімецька політика австрійського уряду вже тепер відвернула три і пів мільйонів раніш австрійських, а тепер чехословацьких судетських німців від впливу віденської культури до берлінської. Та сумніватися можна, чи мала Австрія, чи то з Габсбурґами чи без них, чи то в спілці з Мадярщиною чи без неї зможе вирівняти гострий антагонізм між поодинокими державами Наддунайщини. А хто вже може повірити, що всі ці свободолюбні та національно свідомі нації, як чехи, югославяни, румуни або болгари, зречуться добровільно хоч би найменшої частини своєї суверенности, хай це навіть булоб під господарським оглядом тисячу разів корисніше? Політики та дипльомати можуть собі над розвязкою дунайської проблеми ломити голови, як ось тепер знову в Римі. Не вийде з цього нічого корисного, поки не дадуть всім народам Наддунайщини, отже й німецькому, змоги виявити свою вільну волю, куди вони мають належати: до пережитої австро-угорської монархії, чи до незалежних від нікого національних держав.

Віденець

НАШЕ СЕЛО ЗБЛИЗЬКА.

V. ЙОГО РОДИННЕ Й СУСІДСЬКЕ ЖИТТЯ.

Часто читаємо по часописах, а то й щодня почуєте на селі, що Ілько посварився з Тимком, Микола побив Івана за межу, син підніс руку на батька, доня проклинає свою рідну маму, або знов теща прогнала невістку з хати, жінка покинула мужа і т. д. і т. д. Що це все значить?

Щоб на те питання дати конкретну відповідь, мусимо приглянутись нашому селові зблизька. Поглянути на це сіре, щоденне життя селянської рідні.

Селянська родина складається звичайно з 3—8 осіб; муж і жінка, кількоро дітей та батьки жінки або мужа. Саме життя українського селянина під теперішню пору безумовно дуже прикре. Недостаток, безробіття, податки, великі довги, а до того ріжні фамілійні спори нарушують майже щоденно спокій селянської рідні. Вистарчить будьяка дрібничка, щоб у хаті повстала сварка, а від колотнечі один крок до бійки. Ось вам кілька картин, що їх я мав нагоду нераз бачити по наших селах.

В хаті біда. Поля мало, бо батьки замість дітей посилати до школи, чи віддати до науки ремесла, тримають всіх біля себе, мовляв, „хай привикають до біди, а як виростуть, то якось дадуть собі раду". Опісля доходить до того, що батько мав ще 5 морґів землі, а син має вже тільки один морґ, — далі треба буде ділити землю на грядочки. Далі муж не заробляє, бо й нема де заробити, а тут треба купити соли, нафти, сірників (про товщ чи цукор вже й не згадую). Але клопіт у тому, що муж забирає останнє яйце з хати та несе до жида на тютюн (маю на думці широкі маси нашого селянства, бо є вже багато свідомих одиниць, що так не роблять, але на жаль це тільки ще ...одиниці). Жінка не дає, зрештою зовсім слушно, і доходить як стій до сварки. Корінь лиха лежить у повній несвідомості голови родини, бо якби він здавав собі справу з того, який обовязок він має супроти жінки та родини, він не тільки що не виносив би останнього яйця на тютюн, але шукав би способів, як поправити те нестерпне життя своєї рідні. Але дуже часто причиною сварки буває жінка. Буває таке, що муж працює в читальні, кружку „Рідної Школи", або в кооперативі. Тоді жінка накидається мокрим рядном на мужа, мовляв, „тобі читальні, ані кооперативи не треба, вони тобі їсти не дадуть" і знов пекло. Колиб жінка розуміла вагу і значіння організації, то не тільки не сварилаб на мужа, але ще й сама записалася би у члени. І найсумніше, що така жінка „виховує" свої діти... Чи може вона їх чогось навчити? Чи виховає вона їх на добрих і розумних громадян? Напевно ні. — „З порожнього не наллєш". Під оглядом охайности і господарности є ще гірше, про що я вже зрештою згадував у своїх попередніх статтях. Родичі не звертають найменшої уваги на доцільне виховання своїх дітей; тому й нема чого дивуватися, що опісля діти сваряться, а то й бються з родичами, вони наслідують вірно своїх батьків.

Що більше. Недостача відповідного виховання деморалізує більшу частину молоді. І коли така молодь піде до міста на заробітки, легко винародовлюється. Не згадую про те, що молодь села ще й нині не може позбутися поганих і дуже некультурних звичок, як сварки, бійки, а то й різні між собою! І знов „вилазить" мов шило з мішка недостача виховання. А про те, щоб хлопець пішов на сусіднє село забавитися, то й мови нема, без бійки ніяк не обійшлосяб.

А вже майже всю нашу сільську молодь охопила якась манія „панськости", пхатися в „пани"... І то не тільки молоді підміських, але і подальших сіл, подобається все, тільки не своє, все, що тхне „панським" духом, що пахне „модою". На жаль доходить і то дуже часто до того, що син забирає з комори останню мірку збіжа і несе до жида за „модну" краватку, або за інший фаталашок, або тому, щоб дістати ½ л горівки. Жаль і сором стає, коли бачимо, як дівчина воліє затягнути на себе найпідліші жидівські шматки, замість гарного і рідного народнього строю. А вже досада огортає, коли глянете, як сільська молодь починає танцювати фокстроти, танга або співає найновіші шлягери як „зімни дрань", „камень на камешо" та інші, а одночасно, як сумно, що та сама молодь забуває про наші чудові козацькі, стрілецькі чи побутові пісні, що їх впродовж століть витворила українська поетична душа. Та манія „панськости" доводить молодь до злочинів. Бо зовсім ясно, що коли парубок хоче „по панськи" вбратися, купити собі жовті мешти, чорне убрання та якусь зелену краватку, а ніяк не може сьогодні на ті „лахи" заробити, мусить ошукувати, обкрадати своїх батьків, або таки просто розбивати чужу сусідську комору... Хто хоч трохи орієнтується у відносинах нашого села, той зовсім зрозуміє таке явище, як масові крадежі по наших селах включно з млинками по кооперативах. Це є дуже нездорові явища і з ними треба вести безпощадну боротьбу.

Також сусідські взаємини не є кращі; дуже рідко стрінете, щоб сусіди жили з собою по людськи, чи пак по сусідськи. Кожний сусід це ворог і шукає лише нагоди, щоб зробити якусь пакість другому. З весною то село не втихає від сварок; там сваряться за курку, за межу, там знову хтось пліт розібрав, або діти побилися і т. п. Таких і подібних „прикладів" можна наводити безліч зі щоденного життя нашого села, яке ми звикли досі бачити лише в „святочній шаті".

Все те свідчить, що наше село все ще не має сильних основ культурного життя, не має належного виховання. Те, що ми часто бачимо у „святочні дні" і на концертах чи на анкетах, є дуже поверхове, часом навіть штучне.

Проводи поодиноких товариств і взагалі ціла „еліта" села повинні всю свою енергію скерувати на виховання чи пак перевиховання мас. Замість „музик і гульків" (це в деяких селах ціла „діяльність" товариств!...), що тільки деморалізують і так вже морально підупалу молодь, слід кинути гасло: Виховуймо маси, влаштовуючи ріжні масові курси, які далиб учасникам основу до розумної праці. Дівчат треба вчити куховарства, городництва, вишивання та дуже корисного трикотарства, при тім слід звернути особливішу увагу на їх особисте виховання. Для хлопців слід уладити курс рільничо-годівельний, садівничий, пасічничий і т. п. Це важко зорганізувати такі масові курси, там треба творити малі самоосвітні гуртки, що при солідній кількалітній праці дадуть селові примірних і розумних громадян, які напевно влаштують собі краще життя і будуть прикладом для меншого незрячого брата.

Великий німецький фільософ Г. В. Ляйбніц, що жив на переломі XVII. і XVIII. століття висловив таку глибоку думку: **„Дайте мені в руки виховання, а я перетворю світ!"** Тільки нам треба тямити, що нам як народові ніхто виховання не дасть. Нам треба самим виховувати, коли хочемо жити як нарід і осягнути мету, до якої прямуємо. Тож до праці!

Андрій Качор

Союз Українок і УНДО.

Перед недалекими Загальними Зборами Союзу Українок.

Політичні відносини внутрі українського громадянства в останніх місяцях помітно загострились. Запанували досить гарячкові „боєві" настрої. Вони висловлюються передовсім у низці незвичайно гострих суперечок та неперебірливих полемік між ріжними українськими політичними групами чи поодинокими діячами. Гострота того роду виступів переходить здебільш розумну міру. Ріжні є причини цього заогнення. Завело б воно нас за далеко, колиб ми хотіли виясняти всі джерела такого стану річей. Це зовсім окрема справа. В основі цієї внутрішньо-української кризи лежать так само політичні, як і соціяльні елементи, особисті анімозії і т. п. Але залишаючи на боці причини, всі погодимось, що фактом є, що одним із спорів, який найбільш в останньому році затроює нашу внутрішньо-українську атмосферу, є спір довкола Союзу Українок.

Довкола цієї справи накипіло в нашому громадянстві вже стільки лихої крови, стільки взаємного озлоблення, образ, квасів і товариських дисонансів, що вже справді найвищий час, щоб на цьому відтинку нашого організованого життя оздоровити відносини.

Трапляється для цього незабаром добра нагода. В найближчому часі (в днях 2. й 3. квітня ц. р.) мають відбутись у Львові Загальні Збори „Союзу Українок"". Це й є той природний терен, на якому слід перевести справді основну дискусію над нинішньою ситуацією Союзу У. та відомими ходами його Головної Управи. Треба щиро бажати недалеким Загальним Зборам, щоб їм пощастило прочистити затроєну атмосферу і внести в життя Союзу Українок та посередньо через нього і взагалі в наше ширше організоване життя стан ладу і можливости дальшої позитивної співпраці всіх творчих національних чинників. У звязку з цим, керовані справді найкращими почуваннями й бажаннями супроти „Союзу Українок" як загально-національної організації українського жіноцтва, вважаємо конечним висунути і зі свого боку кілька уваг, щоб вияснити справу, яка викликує найбільше непорозуміння, яка є суттю всього спору та мусить творити основну тему дискусії на Загальних Зборах Союзу Українок: це питання взаємин між Союзом Українок, як краєвою організацією жінок та УНДО й УПР., як вирішними чинниками української національної політики в Польщі.

Саме перед недалекими Загальними Зборами Союзу Українок прибрала на гостроті й натузі неперебірчива пропагандивна кампанія, звернена своїм вістрям проти УНДО, яка має на меті витворити в цілому нашому громадянстві та зокрема поміж нашим жіноцтвом переконання, неначеб УНДО і його теперішній провід ставилися до С. У. неприхильно, ба навіть вороже, і начеб ще УНДО вживало всіх дозволених і недозволених засобів, щоби С. У. як організацію підірвати! Того роду агітація йде в нашому громадянстві вже майже цілий рік, точніше: від часу минулорічних виборів. Поодинокі особи й пресові органи, які ведуть ту агітацію, зясовують справу перед українським жіноцтвом так, неначеб УНДО виявляло супроти Союзу Українок якесь специфічне вузькопартійне відношення, отже за всяку ціну прямувало до того, щоби зробити зі С. У. свою партійну експозитуру. А що — мовляв — Союз Українок це організація понадпартійна й аполітична, то теперішня Управа Союзу робить усе можливе, щоб оту понадпартійність і аполітичність організації всупереч „замахам" УНДА зберегти. Звідси ніби й походить уся „ундівська злість" і з неї зроджуване бажання УНДО — цей „невигідний собі" провід С. У. завалити, навіть якби ціною того мало бути взагалі знищення С. У. як організації!

Найбільш класичний вислів дав цій агітації звязаний від якогось часу близько з теперішнім проводом С. У. орган Палієва — „Батьківщина". В 11 (70) числі того часопису з дня 22. березня ц. р. у статті п. з. **„В обороні жіночої Організації"** читаємо таке:

„Останніми часами довкруги Союзу Українок счинився величезний шум, мовляв С. У. дуже розполітикувався. Цей шум робить **УНДО, яке дуже невдоволене тим, що С. У. не хоче йти в хвості такої політики, яку сьогодні веде УНДО.** Воно у своїй боротьбі проти С. У. на стільки не перебирає в засобах, що ундівський орган „Діло" зовсім свідомо поміщує статті, що можуть пошкодити Союзові Українок. Врешті УНДО робить натиск на організації, на які має вплив та які досі помагали в праці Союзові Українок (як от Сіль. Господар), щоб ці організації цю допомогу зірвали. Так само на поодиноких людей, що в якийнебудь спосіб залежні від УНДА, робить воно натиск, щоб вони не дозволяли своїм жінкам працювати в С. У., бо інакше грозить їм втрата посади. — Сьогодні, коли на С. У. йде така гостра **ундівська атака, що має на меті або підчинити його собі беззастережно, або, якщо це не вдасться, знищити Союз Українок** (Підкреслення наше — Ред.) — обовязком незалежної частини української суспільности є виступити в його обороні".

Виходить з цього, що це УНДО нападає на Союз Українок, що це УНДО хоче з аполітичної організації зробити свою політичну та ще вузькопартійну експозитуру, що це УНДО накликує на С. У. всякі репресії, що це УНДО створює свідомо факти, які можуть пошкодити товариству і довести навіть до його знищення! Ті самі речі, тільки у багато більш неперебірчивій формі, торочить устна агітація, та, яка не пише нічого чорним по білому, але несе з уст до уст найбільш неймовірні татарські вістки: якто УНДО напосілося на бідний Союз Українок та які воно вживає само й викликує на С. У. ще й чужі репресії!

Мета такої кампанії цілком ясна і цю правду відчуває і щораз виразніше починає розуміти ввесь край: йде про те, щоби на терені Союзу Українок зробити УНДО „неможливим", іде про те, щоби його тими штучно витворюваними закидами очорненнями **скомпромітувати** і осьтак **позбавити УНДО симпатії та політичної підтримки серед загалу українського жіноцтва.**

Правда: важко збагнути, яку користь мав би загал нашого національного жіноцтва з такого підривання УНДО? Яку користь може мати українське жіноцтво з ослаблення найбільшої української політичної організації? Яку користь може мати українське жіноцтво з поменшування авторитету політичної репрезентації українського народу, того авторитету, який мусить бути завжди і при всіх обставинах якнайвищий, — саме в інтересі всіх організованих клітин громадянства, в інтересі всього народу! Чи можна тут підносити взагалі питання політичної тактики УПР?! Така чи інша тактика — принцип залишається той сам: взаємний інтерес у взаємній силі, — спільний інтерес одної нації!

Коли від теперішнього проводу Союзу Українок виходять чутки, начеб УНДО „нищило" жіночу організацію, бо вона — мовляв — не хоче стояти на виключно партійнім ундівськім становищі, то треба з цього приводу сказати, що УНДО як політична організація **ніколи** не розуміло своїх завдань в якийнебудь вузькопартійний спосіб. На свої завдання УНДО завжди дивилося ширше, а не з перспективи якихось своїх **партійних** інтересів! Взагаліж, в організаційному укладі цілости нашого національного життя УНДО, як організація, завжди було — і програмово і практично — чимось більше як тільки політичною партією у звичайному розумінні цього слова. У своїх основах воно було від самого початку задумане радше як політична надбудова всіх організаційних клітин: суспільних, культурних, господарських, станових. З усією ясністю висловлює це підставова ідеольогічна точка програми УНДО:

„Українське Національно - Демократичне Обєднання гуртує в своїх рядах усі верстви українського народу. Як національна партія підпорядковує воно інтересам нації інтереси поодиноких верств, станів й окремих земель".

Ця програмова точка ніколи не була для УНДО лише отакою собі шабльоново-агітаційною фразою, що їх завжди так багато буває у ріжних партійних програмах. Цю точку УНДО розуміло й намагалося здійснювати справді дослівно. І коли правдивою амбіцією УНДО було завжди те, щоб висловлювати собою цілість нашої національної організованости, а звідси, у дальшім висновку, якнайінтенсивніше допомагати розвиткові всіх творчих сил українського народу на найбільш ріжноманітних ділянках його життя, то одною із таких найважливіших ділянок саме й була справа **організованости нашого національного жіноцтва.** З тією самою мірою сил і спроможностей, з якою УНДО намагалося допомагати розвиткові наших господарських, культурних, освітніх, станових, професійних та всяких інших ділянкових загальнонаціональних організацій, з такою самою мірою якнайбільшої прихильности й доброї волі приходило УНДО в допомогу й розвиткові Союзу Українок. Що ця допомога не була маловажна й що УНДО **у великій мірі** причинилося до того, що Союз Українок став тим, чим він став у своїм гарнім розвитку, це незаперечна правда.

І так, всупереч ріжним тенденціям, які вже з принципу ставилися неприхильно до ідеї жіночої організованости, УНДО від початку ставало й послідовно стояло на становищі, що в системі наших національних організованих сил не може і не повинно бракувати також і українського жіноцтва. Звідси й зроблено практичний висновок, що в Центральному Комітеті УНДО повинно мати своїх представників у відповідній пропорції також українське жіноцтво. Цю засаду поширено послідовно й на Українську Парляментарну Репрезентацію. І коли хто твердить, що жінки-члени Ц. К. УНДО й УПР у двох попередніх каденціях входили туди з персонального принципу, як активні та заслужені члени партії, то проте ні одна людина не заперечить, що УНДО у виборі жінок-членів своєї партійної управи та парляментарної репрезентації кермувалось критерієм, щоб ті жінки були одночасно чільними представницями організованого жіноцтва, щоб були активними організаторками і провідницями жіноцтва. Будьмо справедливі: тоді, коли п. Мілена Рудницька мала бути посолкою, якось не було мови про те, неначеб УНДО хотіло підчинити С. У. під свій „беззастережний вплив" і неначеб хотіло вести отой С. У. у „хвості своєї політики". І хоча відношення УНДО до С.У., яке було в 1928. р. залишилось незмінним і в 1935 р., то проте ці аргументи про „підчинювання собі С. У." зявилися щойно в моменті, коли склалося так, що п. Мілені Рудницькій не довелося залишитись посолкою!

Але ці особисті мотиви по суті — для УНДО — менше важні. Правдою залишається те, що УНДО послідовно підтримувало принцип жіночого заступництва в усіх виявах нашого національного організаційного життя. І УНДО зробило зі свого боку все можливе, щоб дотримати цей принцип і підчас виборів у 1935 р. Факт залишиться фактом: українське жіноцтво могло нині мати на терені законодатних установ свою заступницю, якби не станули цьому на перешкоді **особисті** мотиви.

І коли нинішня голова С. У. сухої ниточки не залишає на УНДО, то проте ми не будемо наслідувати тієї методи у підході до С. У. та його проводу. Далеко не заперечуємо, що п. Мілена Рудницька, відколи стала — у 1928 р. — головою Союзу Українок, внесла до тієї організації багато енергії, руху й праці. Але чи п-і М. Рудницька може заперечити тому, що саме її становище в УНДО й УПР допомогло їй поглибити свої впливи й авторитет у Союзі Українок?! Чи колиб не УНДО й ундівський мандат та зрозуміння УНДО для цієї жіночої організації, то п-і Мілена Рудницька мала би змогу навязати безпосередньо такі тісні звязки з чужинецькими жіночими організаціями та взагалі у своїх поїздках лучити — з відома й апробати проводу — політичні й жіночо-організаційні справи?! Уможливлюючи п. Мілені Рудницькій стати посолкою та п. Кисілевській сенаторкою, УНДО створювало для обидвох тих жінок можливо **найкращі** особисті передумовини для того, щоб вони могли всецiло віддатися організаційній праці серед українського жіноцтва. Бо УНДО-ві залежало на тому, щоб українське жіноцтво було зорганізоване, так само, як залежало йому на тому, щоби було зорганізоване наше селянство, наше міщанство, наша кооперація, Просвіта, Рідна Школа й ін. І так само, як **ніколи** УНДО не робило якихось особливших заходів, щоб оті ріжні ділянки нашого організованого національного життя були пао-

тійно-ундівськими, так теж не виявляло УНДО ніколи таких тенденцій і супроти Союзу Українок. Чи колись вимагало УНДО того, щоби Союз Українок вів хоч би мінімальну прихильну для УНДО пропаганду? Чи колись примушувало когонебудь зі Союзу Українок йти „у хвості ундівської політики“? І якщо можна говорити про якийсь прогріх партії, то дивлючись з такого вузькопартійного становища можна радше сказати, що гріхом партії можна назвати радше те, що партія ніколи не старалася, щоби цей Союз до партії тривко привязати та своїм впливам підчинити!

Давний засадничий підхід УНДО до Союзу Українок ані на крихітку не змінився і ніякий крик, ніяка агітація, ніяке цькування цієї правди не заперечить. Колиж нинішній провід Союзу Українок силоміць намагається відірвати українське організоване жіноцтво від усякої чуттєвої і політичної спільноти з УНДО, то — річ ясна — УНДО примушене цьому протидіяти. Цієї боротьби УНДО собі не бажає, воно вважає, що та боротьба зайва, шкідлива. І перед Загальними Зборами Союзу Українок УНДО з притиском підкреслює потребу зліквідувати ту жалюгідну боротьбу. Можна висловити надію, що загал українського жіноцтва, свідомого спільноти національних інтересів, стане на тому самому становищі: усунути зайвий внутрішній фронт боротьби між С. У. та УНДО.

Розчарування і погрози.

ПАРИЖ, 26. 3. ПАТ. Як вислід щораз більших розчарувань Франції до Англії та до вислідів дотеперішньої політики, на сторінках французької преси появляються голоси, що домагаються основної ревізії дотеперішніх метод французької закордонної політики. Такі підсумки між. робить публіцист Сорвен у „Парі Суар“. Він стверджує, що для втримання співпраці з Анґлією, Франція наразила собі низку европейських держав. Совіти зачинають виявляти своє негодування, а Молотов заявив в одній своїй промові, що *СССР бажає миру з Німеччиною.*

Таксамо й деякі держави Малої Антанти не кривють свого негодування. Італія сподівалася, що Франція на власну руку закине санкції і тому *Італія не лише не приєдналася до льондонських постанов, але навіть виграла атути в середущій Европі.* Італія, на думку Сорвена, довела до скріплення свого впливу в Австрії і на Мадярщині. Не треба забувати, що через привязання до англійської політики, *Франція не приступила до переговорів з Німеччиною.* Виявляється, що анґлійська карта завела надії Франції.

На сторінках щоденника „Журналь“ пише публіцист Ельзей отвертого листа до відомого редактора англ. щоденника „Дейлі Мейл“, Уорда Прайса, де вказує, що політиці уступок, до якої Англія силувала Францію, Франція може протиставити політику *безпосереднього порозуміння з Німеччиною.* Публіцист остерігає Англію перед штовханням Франції в бік Німеччини, бо коли Франція теж піде тим шляхом, то важко буде її стримати. Треба буде йти до кінця, себто до франко-німецького союзу. Однак тоді треба памятати, що Німеччина не забула ще гасла „Ґот штрафе Енґлянд“.

Акція проти районових молочарень „Маслосоюзу“.

(ДОПИС З БЕРЕЖАН.)

Акція місцевих польських чинників, яку вони ведуть уже від грудня м. р., щоб зорґанізувати польські молочарні в нашому повіті, виглядає так: Поляки уладили анкети в отсих селах, (де міркують зорґанізувати польські молочарні і де вибрали вже контрольні комітети): 1) Біще зі збірнями у Вербові, Рекшині, Стриганцях, Поручині, Шумлянах, Дрищеві та Урмані. Крім Шумлян, всюди вже є наші збірні; 2) Демня зі збірнями у с. Підвисоке, Гутиско, Мечищів, Зелена. В цих селах наших збірень нема. Мають апетит теж на Куряни, Вульку і Рогачин, де є наші збірні; 3) Куропатники зі збірнями: Баранівка, Сеньків, Шибалин. Наша збірня є в Шибалині; 4) Потутори-Кольонія коло стації зі збірнями: Саранчуки, Котів, Рибники, Жовнівка, Потутори-Село. Всюди наші збірні; 5) Нараїв-Місто. Нараїв-Село і кольонія. В Нараєві-Селі і Місті працюють кружлівки.

Незалежно від згаданих анкет поляки говорять про молочарство при кожній нагоді, нпр. на засіданнях громадських рад, учителі дітям по школах і т. д. В аґітації вживають таких арґументів: Українську Районову Молочарню в Лісниках уряд з весною обкроїть до проміру 10 км. тому, що далі як 10 км. сметани, мовляв, возить не можна; удІл у польських молочарнях буде не 25 зол. і 5 зол. вписового, але 10 зол. та 1 зол.; держава дасть допомогу на розбудову польської молочарні; виплата за молоко буде вища, як тепер платить наша Р. М. у Лісниках.

Ця акція поляків не знаходить між нашими селянами прихильників. Вони дуже добре розуміють, яка мета тої акції і знають, що мотиви її більше політичної, як господарської натури.

З орґанізаційного руху.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В НЕМИРОВІ.

Дня 12. ц. м. відбулося в Немирові в салі читальні „Просвіти“ велике справоздавче посольське віче. Хоч загал населення, головно з довколичних сіл, не був як слід повідомлений про віче, лави селянства вмить виповнили простору салю читальні.

Предсідником віча вибрано одноголосно о. *Романа Трешневського*, пароха в Немирові, секретарював м-р *Іван Оверко*.

В довгій промові посол *д-р Р. Перфецький* представив присутнім ті домагання, що їх УПР предложила урядові в економічних, політичних, шкільних і культурних справах.

Після реферату виявилася довга й річева дискусія, в часі якої зібрані звертались до референта з ріжними запитами в актуальних справах. Між іншими забирали голос: Гринь Муха з Воробліячина, Василь Баран зі Смолина, Михайло Захаревич зі Завадова, Гринько Дешевський зі Щеплот та інші. У дискусії, крім політичного положення українського народу, порушено й потребу помочі бідному населенню.

По замкненні дискусії присутні одноголосно ухвалили резолюцію, в якій одобрюючи діяльність Української Парляментарної Репрезентації, солідаризуються з тими постулятами, що їх представила УПР урядовим чинникам.

В. ЗІҐФРІД.

НАД БЕЗОДНЕЮ.

Сидів я і вдивлявся у ланцюг далеких гір, що зливались із синявою неба, думав...

Вічно те саме питання. Чому я досі не оженився, хоч маю становище і майно, — те, чого загал людей так собі бажає? Нема сумніву, що міг би був стати ідеальним чоловіком у подружжі, а так залишаюсь у гіркій самоті. Усе було би інакше пішло, якби я не був зустрів на дорозі свого життя Ґвенду...

Ґвенда... Вона була струнка, білява, мала чудові руки і від її сміху ставало легше на душі. Можна було слухати його і не наслухатись. Було це в альпейському селі, де я проводив вакації. Вона приїхала з великоміського шуму, щоб тут відпочити на лоні тихої природи. Я їздив довго по світі і був вдоволений, що можу нарешті найти відпочинок. Ґвенда приїхала з великого міста. 11 місяців працювала вона в душному кутку якогось бюра, маючи ввесь час перед очима тільки той єдиний вакаційний місяць. Місяць сонця, тиші і прогульок по лісах аж попід ледяні гори, що виблискують у сонці. Це додає сили на нових одинацять місяців праці, тяжких, страшних місяців.

У малій тихій місцині зробили ми знайомість. До нашого товариства пристав теж поважний інженір Павль, що був увесь заглиблений у собі. Був тут теж один письменник Ґ. з Відня, що писав книжку і американський міліонер Нокс з Пітсбурґа, що приїхав шукати сюди ліку на свій сплін. Ми склали собі свій гурток, проводили цілі дні спільно і зовсім зрозуміле, що в короткому часі всі ми були захоплені Ґвендою. Вона поводилась з усіми природно, приймала від усіх поклони радо та з гумором і бавила нас усіх своїм радісним сміхом.

Небавком прийшла зміна. Ми мусіли признати, що вона присвячує найбільше уваги мені та Павльові. Хоч і бачили ми її вряди-годи з американцем, але на проходи ходила вона тільки у нашому спільному товаристві. Що з цього вийшло, не треба пояснювати. Я і Павль, оба мали ми намір оженитись із Ґвендою і брали цю справу поважно. Вона бачила це суперництво і хоч воно було для неї лесне, почувала себе трохи ніяково. Чи була це її духова боротьба, кого вибрати? Ми приглядались цій тихій боротьбі з великою цікавістю. Письменник рішив змалювати цей поєдинок у повісті, а міліонер придивлявся цим змаганням, як спортовому видовищу.

Та рішення прийшло раніше, ніж ми сподівались. З долини прийшло до нас у відвідини кількох приятелів і ми рішили вибратись у гори на довшу прогульку. Павль, як досвідчений альпініст, рішив піти з нами. Це було для мене тим приємніше, що я не залишав його із Ґвендою самого.

На верхи йшли ми легко, але коли підійшли вище, побачили важкі хмари, що збились у темну стіну. Була це для нас велика небезпека і ми без надуми рішили вертатись. Склалось так, що я і Павль ішли остатні. На одній вузькій стежці найшла нас буря; у нашій ситуації було це небезпечно. Стало зовсім темно і ми мусіли обмацьовувати довкола себе руками. При одній скелі мусіли ми зупинитись. Прийшли блискавки та громи, справжній хаос; треба було цупко триматись, щоб не впасти. Ми згубили звязок із передньою ґрупою; вона певне мусіла вже зійти вниз. Я і Павль були привязані до спільного мотуза. Коли трохи втихомирилось, ми рішили йти вперед. Сходили дуже обережно. Нараз на однім виступі, ховзькім від дощу, почув я крик і мене потягло вперед. Я зрозумів негайно, що треба втриматись, бо інакше пропадемо обидва. Павль упав у безодню, сховзнувшись по облазі.

— Зачіпіться де чогось руками! — кричу до нього.

— Не можу — відповідає він мені з глибини — я згубив свою жердку і повис над безоднею.

Я затиснув губи. Не знаю, чи зможу ще довго витримати. Мотуз витирається на грані скелі. Чи не прорветься? Втримую з усіх сил, але відчуваю, що Павль тягне мене своїм тягарем уперед. Починаю кричати за підмогою. Може частина нашого гурта ще недалеко і почує. Наслухую. Нема відповіди. А шнур щораз більше тягне мене вниз.

— Відріжте шнур і пустіть мене! — кричить Павль — бодай урятуєте себе!

І за хвилину кричить знову:

Рятуйте себе для Ґвенди!

Ґвенда! Тепер починаю думати про неї. Коли я вернусь сам, тоді Ґвенда стане моєю жінкою. Тоді мусять признати, що я зробив усе, що було в моїй силі, щоб вирятувати Павля. Коли я тепер... І не докінчивши цієї думки, заперся я сильно, щоб утримати шнур. Ні! ні! за ціну життя Павля не можу згодитись узяти її за жінку. Тримаюсь скельної стіни і кричу. Не чую вже, що до мене гукає Павль. Може знову радить мені, щоб себе відрізати від нього...

Сили мої слабнуть. Не памятаю, що було далі. Чув я якісь оклики знайомих і втратив память. Коли очуняв, побачив усіх довкола себе і Павля навколішках при мені. Він сказав:

— Я вже не вертаюсь до села, а перейду на другий бік. Не хочу навіть нікого бачити. Мої речі з готелю пришлють за мною.

Я зрозумів. Він хотів віддячитись мені за те, що я врятував йому життя і залишив мене на полі бою самого, без битви. Ми подали руку один одному. Не могли сказати ні слова. Ще одна хвилина і бачу, як він щезає за горами.

Можете уявити собі, з якими думками вертався я в долину. Почування щастя перемішувалось із сумом, що все це так мусіло скінчитись. Я стояв перед своїм альпейським готеликом. Чомусь мав я таке прочуття, що не доведеться мені в житті ніколи оженитись. І справді тоді впав я у безодню ще глибше, ніж у горах. Була це безодня недалеко щастя.

Чому? Бо Ґвенди не було дома. Вона виїхала ще того самого дня перед нашим поворотом і багатим американцем.

І більше я не чув про неї ніколи.

Перекл. с. і.

Нова важна суспільницька установа „Народня Опіка“.

Кооператива „Народня Опіка“ повстала в патріотичних кругах св. Юра під протекторатом Преосв. Кир Івана Бучка в р. 1934. В склад її основників і перших членів Надвірної Ради входили між іншими о. кан. д-р Василь Лаба, о. Блозовський, ин. дир. Герасимович, м-р Рудницький та інші поважні громадяни. Метою цієї кооперативи було початково давати членам за малою оплатою допомоги на випадок смерти члена чи його рідні.

Перенесення декого з управи зі Львова та недостача часу в інших спричинили, що зареєстрована ще в р. 1934. установа в початку не могла розвинутись, а нові люди не достроїлись і, заняті в інших товариствах, відтягнулись від праці. Та тепер нового набрала „Народня Опіка“ через ті думки та терти іншого вигляду, бо порішено поширити діяльність кооперативи і запевнити членам лікарську, адвокатську, а їх живому інвентареві ветеринарну пораду й поміч, далі запевнити членам допомогу на купівлю впавшої рогатої худоби або свині, врешті давати допомогу на кошти похорону члена чи його рідні. Всі ті управлення прислугуватимуть членам, якщо член зложить уділ у висоті одного золотого та 20 сот. вписового. Крім цього місячно по 50 сот. за себе та по 20 сот. за жінку і по 10 сот. за кожну дитину, оскільки ті особи є на виключному удержанні члена і є з ним в спільному домовому господарстві, за лікарську й адвокатську пораду й поміч та за ветеринарну поміч для їхнього живого інвентаря. За допомогу на купівлю впавшої рогатої худоби чи свині платить член річно від 2.50 до 10 зол., залежно від кількости худоби, яку має. Щоб дістати кошти похорону, доплачує кожна особа без огляду на вік 1 (один) зол. річно.

Саме 29. лютого ц. р. відбулися Загальні Збори „Нар. Опіки“, на яких вибрано нову Надзірну Раду в складі: д-р Маріян Панчишин, д-р Володимир Старосольський, д-р Яків Нагляк з Винник, о. д-р Йосиф Застирець, д-р Михайло Терлецький і дир. Михайло Сухий. На тих зборах, на яких явилося кількадесять визначних зацікавлених справою членів, переведено дуже річеву дискусію, в якій вказано на напрямні для управи й Надзірної Ради для їхньої діяльности та намічено засоби, яких треба вживати для розвою і поширення кооперативи. Дискутанти, що промовляли понад 5 хвилин, платили на Музей визволення України у Празі по 50 сот. З переведеної дискусії вийшло, що ця кооператива може принести велику користь своїм членам. Іде тепер про те, щоб наші люди від найнижчого урядовця чи багача до найбіднішого селянина, ремісника чи робітника масово вписалися в члени кооперативи з одним уділом (1 зол.), бо за зобовязання кооперативи відповідають члени лише тим одним золотим, а за мінімальною доплатою будуть користати з такої великої і різнородної суспільницької підмоги.

Всіх членів вписалось дотепер 90. Зборам проводив дуже енергійно д-р Яків Нагляк.

В найближчих днях кооператива матиме власну домівку. Покищо всі запити слати на адресу члена управи, п. Володимира Давидовича у Львові, вул. Щова ч. 6. Чеки Почтової Щадниці ч. 504.525. на домагання висилають.

Учасник Загальних Зборів.

Джерело надхнення „Нової Зорі“.

(З листів до Редакції).

Варшава, 24. березня 1936.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Від довшого часу появляються в „Новій Зорі“, що називає себе католицьким органом і має за собою авторитет Преосвященного Владики Хомишина, переклади статтей із журналу „Die Neue Weltbühne“.

В ч. 19 „Нової Зорі“ із 12. III. ц. р. (стор. 5) знаходимо також переклад статтейки з 10 ч. „Die Neue Weltbühne“ під наголовком: „Коли Гітлер розпічне війну? Що сказав визначний журналіст“ (Люї Фішер).

Кожному читачеві католицької преси, що не обізнаний із теперішніми пресовими відносинами на Заході Европи, і на думку впасти не може, що ці статті взяті із комуністичного органу і що Люї Фішер, якого наш католицький орган називає „визначним журналістом“, є також знаним працівником комуністичної пропаганди.

На доказ, що це так справді є, хочу тут навести пересторогу Католицької Пресової Агенції, оголошену в „Курері Варшавскому“ з 11. березня, ч. 70, де між іншим пишеться в покликанні на швайцарський католицький денник „Courtier de Géneve“: „В пресі комуністична діяльність розвивається чимраз більше. Велигенські прислуги Комінтернові віддає тижневик „Die Neue Weltbühne“, що є ніби продовженням видаваного колись у Німеччині „Die Weltbühne“.

Від себе Католицька Пресова Агенція додає: „Ціла ця, на велитенський обсяг закроєна, праця Комінтерну дуже добре зорганізована. Апарат її працює бездоганно завдяки густій сітці агентів і більше чи менше законспірованих станиць, що підтримують постійний звязок між собою при допомозі спеціяльних висланників, які рекрутуються зпоміж людей енергійних і готових кожної хвилини навіть умерти для добра комуністичної справи“.

Отже мусимо публично ствердити, що „Нова Зоря“ містить статті, поблагословлені Комінтерном, який працює в першу чергу для розвалу Католицької Церкви й цілого культурного світу.

Тому дозвольте мені, Високоповажаний Пане Редакторе, подати за посередництвом Вашого шановного часопису цю пересторогу Католицької Пресової Агенції до відома широких мас католицьких читачів.

Прийміть, Високоповажаний Пане Редакторе, вислови повної моєї до Вас пошани.

М. Куницький.

Англія занепокоєна італійсько-австро-мадярським зближенням.

ПАРИЖ, 26. 3. ПАТ. Як подає італ. преса, **вчорашній договір між Італією, Мадярщиною та Австрією викликав чималий неспокій у Форін Офісі. Ствердив це м. ін. Іден у розмові з Поль Бонкуром.**

ШУШНІҐ УСПОКОЮЄ.

РИМ, 26. 3. ПАТ. Австрійський канцлер Шушніґ приняв учора в Римі представників австрійської преси, яким м. ін. сказав, що два роки, які минули від хвилини підписання договорів, ствердили їхню живучість. **Римський договір не звертається проти ніякої іншої держави або більоку держав.** Він мав завдання зберегти мир та не допустити до конфліктів у наддунайській полосі. Оголошений протокол містить висліди переговорів, що їх вели останніми днями. Нічого не залишилося невирішеним. Переговори йшли виключно про справи трьох заінтересованих держав. Кожна з них дальше може заключувати з іншими державами договори, розуміється, без шкоди для політичних і господарських інтересів учасників римського договору. Підписані в Римі протоколи це тільки поглиблення давніх протоколів.

У серії німецьких передвиборчих промов.

ВИСТУП МІН. ҐЕРІНҐА.

БЕРЛІН, 26. 3. ПАТ. У вчорашній промові у Штутгарті премієр Ґерінґ заявив м. ін.: „Як представник могутньої Німеччини канцлер Гітлер міг вести свою геніяльну і велику закордонну політику, що має два гасла: мир і поєднання народів. Канцлер мав право кинути слово „мир“ до інших народів, бо свій нарід настроїв мирово, — мав право висказати слово „поєднання“, бо поєднав німецький нарід. Домагаємося свого права, хочемо панувати в себе — нічого більше. В останній відповіді канцлер ще раз докаже, що вичислив світові єдино добру і слушну мирову пропозицію. Хоч любимо мир і боронимо його, ніхто не сміє нам його загр... ти“.

Присилайте передплату!

На абісинських фронтах.

РИМ, 26. 3. ПАТ. У воєнному звіті ч. 164 маршал Бадольо повідомляє, що на еритрейському фронті одна італ. кольона здобула місцевість Кафту, не зустрічаючи ніде ворога. Населення в радістю витало італійські війська. Летуни перевели розвідчу акцію на цілому фронті й атакували систематично ворога. Вчора рано відділ з 30 літаків зі сомалійської групи знову збомбардував місто Джіджіґа і знищив військовий автопарк, ганґар, де було чимало мотоциклів і воєнного матеріялу, митні склади і чимало магазинів муніції, що належали до армії раса Насібу, крім того деякі приватні та військові будинки.

При кожному черговому бомбардуванні італійські апарати виконали 5-ти годинний лет на віддалі 400 км. від бази і вкинули понад 12 тон вибухових матеріялів. По італійському боці не було ніяких втрат, хоч ворожа артилерія привітала літаки сильним вогнем протилетунських гармат.

ЖІНКА ІТАЛІЙСЬКОГО НАСЛІДНИКА ПРЕСТОЛУ ІДЕ ДО АФРИКИ.

НЕАПОЛЬ, 26. 3. ПАТ. Княжна Піємонту відпливає нині в год. 18. з Неаполю до Східної Африки: пооцатиме її королева,

Сойм признав повновласти для уряду.

Полеміка прем. Косцялковського з ген. Желіговським.

В четвер 26. березня ц. р. сойм радив над повновластями для уряду. Референт пос. Сікорський підкреслив, що усекладнене положення в Европі виправді не є грізне для Польщі, але вимагає в деяких випадках негайного рішення. Воно необхідне ще й тому, що в богатьох державах обєднані законодатні і виконавчі функції, в інших державах уряди мають повновласти, які уможливлюють видавати негайні рішення. Тому і Польща не може залишитись без повновластей. Від комісії запропонував признати урядові повновласти, які обовязуватимуть від чергового дня після замкнення сесії. З повновластей комісія скреслила урядові право накладати тягарі на населення. Пос. Гутен-Чапський зголосив теж поправку, щоб уряд не міг затягати позичок на основі повновластей.

Опісля довшу промову виголосив прем. Косцялковський, мотивуючи необхідність признати повновласти урядові. Запевняв, що уряд не буде накладати нових тягарів на населення. Повновласти потрібні урядові тому, щоб приспішити поправлення господарського положення, підрержати приватну ініціятиву і перевести в життя інвестиційні пляни.

Пос. Бирка виступив проти поправки пос. Гутен-Чапського кажучи, що не слід урядові робити трудноців у затягненні закордонної позички, якщо він міг би її затягнути. З цього приводу дійшло між обома послами до гострої перепалки. Пос. Щепанський і ген. Желіговський заявили, що будуть голосувати проти повновластей. Одночасно ген. Желіговський подав мотиви, чому буде голосувати проти повновластей. Прем. Косцялковський заявив, що уряд не відкине евентуальної закордонної позички і гостро полемізував з ген. Желіговським, будьто би його уряд не вірив в силу народу. Натякнув, що коли ґенерал перед війною служив у займанецькій армії, премієр та його товариші не тільки вірили в сили народу, але і в незалежність.

По промовах ще кількох послів сойм приняв законопроєкт про повновласти для уряду, відкидаючи поправку пос. Гутен-Чапського. Проти повновластей голосувало коло 20 послів з ген. Желіговським. Чергове засідання сойму відбудеться в суботу.

НОВИНКИ.

— **На уфундування вітражу в Успенській церкві** з приводу 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського вложили дальше в Адмін. „Діла": Дністер 50 зол., Орищук Осип 3 зол. і о. Хавалка Іван, Хмільно, читач і передплатник „Діла" від його появи, 5 зол. зі щирим побажанням, щоби Вельмишановний і люблений Ювилят прожив ще в кріпкім здоровлю многі а многі літа. Разом зложено зол. 407.—.

— **Академічні Вечорі в Дрогобичі і Яворові.** В неділю 29. березня ц. р. відбудеться в **Дрогобичі** в год. 18. виклад заходом Богосл. Наук. Товариства у Львові на тему: „Ідеольоґія Мих. Драгоманова". Прелеґент: д-р Конст. Чехович. — Того самого дня в год. 14.30 відбудеться ще виклад у **Яворові** на тему: „Тарас Шевченко і релігія". Прелеґент: д-р М. Гнатишак.

— **Черговий виклад у Т-ві „Зоря" у Львові** виголосить д-р Роман Осінчук під наголовком „За здоровля майбутніх поколінь" у неділю 29. березня ц. р. **в год. 6-ій вечором** у салі Т-ва, вул. Вірменська 25, I. пов.

— **Львівська філія Т-ва Прихильників Астрономії** повідомляє, що в суботу 28. ц. м. в салі Геольоґічного Інституту при вул. Длуґоша ч. 8 відбудеться дискусійне зібрання, на якому проф. д-р Евген Рибка виголосить реферат п. з. „Генеза подвійних зір" зі світлинами. Вступ вільний. Гостям раді.

— **Новий український часопис.** У Луцьку став виходити тижневик „Нова Доба" під редакцією В. Островського. „Нова Доба" — читаємо в редакційній статті — тісно звязана з українськими хліборобськими масами, є виразником їхніх змінених настроїв, очікувань і змагань. „Нова Доба" має на увазі моральне оздоровлення українського суспільства на Волині, головно молоді". — Від себе бажаємо найкращих успіхів редакції нового тижневика в його тяжких змаганнях за права українського населення на Волині.

— **Апеляційна розправа у процесі за вбивство мін. Перацького.** Варшавський апеляційний суд почне 27. квітня ц. р. розглядати відклик Лебедя і тов., засуджених на кари від 8 літ до досмертної вязниці. Проводити розправі буде віцепрезидент ап. с. Ґацек, обвинувачення піддержуватимуть подібно як у першій інстанції прокуратор варш. апеляції Рудніцький і віцепрок. Желенський. Розправа потреває коло 10 днів, сам реферат займе три дні.

— **Будова доріг у чортківському повіті.** Повітовий виділ у Чорткові приступає до дальшої направи державної дороги на відтинку Чортків-Глусте, Чортків-Бучач і на воєвідських дорогах Чортків, Скала, Колиндяни-Борщів. Загалом проєктовано реновацію 18 км. і відбудову мосту на дорозі Чортків-Скала. Роботи коштуватимуть коло 1 міл. зол. Крім того повітовий виділ розпічне праці над реновацією повітових доріг на просторі 20 км. коштом 90.000 зол.

— **Нова ґімназія без матури.** В міністерстві освіти запали рішення в справі четвертої кляси нової зреформованої ґімназії. Між іншим рішено, що скінчення цієї кляси а тимсамим ґімназії не буде получене з ніяким іспитом. Первісний проєкт введення т. зв. малої матури занехано. Зате ученики й учениці, що переходять до ліцею, який заступатиме теперішню сему й восьму клясу, мають здавати вступні іспити.

— **Україніка.** Про „Українську Загальну Енциклопедію" находимо у варшавському „Кур'єрі Поранному" з дня 25. березня більшу статтю Кароля Курилюка, що оповідає історію, як вона повстала та яке має значіння як джерело інформацій для всіх, що хотять мати точні дані з українознавства.

— **Звинення почтової аґенції.** Почтова дирекція звиває з днем 31. березня ц. р. почтово-телеграфічну аґенцію в Ясениці Замковій пов. Турка а її поштовий обсяг приділить до почтової аґенції в Розлучі. На місце звиненої аґенції вводиться почтове посередництво.

— **Стан доріг на Поділлі.** В Тернополі радив дводневний зїзд управителів повітових дорожних управ під проводом воєводи Дзевалтовського, що зясував теперішній стан доріг на Поділлі. Цей стан сильно змінився в останніх двох роках на краще. В цьому році ведуться дальше праці над дальшою направою доріг. Міністерство призначило на консервацію доріг і мостів на 1936 р. 1.185.000 зол., на будову деревляних мостів 50 зол., на будову граничного мосту в Заліщиках 450 тисяч зол., і 180 тисяч на горішню конструкцію сталевого мосту в Чорткові, де торік виконано бетонові причілки. На студії й проєкти призначено 10 тисяч зол. Тернопільське самоврядування одержало 25 тисяч зол. запомоги, а саме на перебудову деревляного мосту над Серетом на передмісті Петриківці. Слід зазначити, що Поділля має пересічну скількість доріг більшу від середньої державної, але відношення ґрунтових доріг до битих є 1:3.

— **Півтора міліона обезпечених.** На основі останніх обчислень, які перевело заведення суспільних обезпечень, число обезпечених у всіх суспільних обезпечальнях на терені Польщі, з виїмком Горішнього Шлеська, дійшло 1. січня ц. р. до 1.616.607 осіб, занятих у 402.155 заведеннях праці.

— **Страйк різників у львівській різні** скінчився. До 80 робітників, що застрайкували у вепровій галі, прилучився теж персонал у воловій і телячій галі, так що разом страйкувало 250 різницьких робітників. Страйкарі домагалися, щоби вепрове мясо, продаване у Львові, походило тільки з міської різні, з виключенням фабрики бекенів Гукера, яка мясо, що не надається на експорт за границю, випускає на міський ринок і через те міські робітники тратили роботу. Страйк скінчився порозумінням, на основі якого фабрика Рукера обмежила зарізи свиней у власному обсязі.

— **Орухомлення фабрики у Вигоді.** Фірма „Заведення деревного промислу" у Вигоді орухомила свою фабрику, яку закрила м. р. У фірмі є занятих 93 робітників.

— **Арештування коморника.** З доручення львівської прокуратури арештовано в Перемишлі коморника перемиського городського суду, Яна Табаку. Арештування стоїть у звязку з аферою львівського адвоката д-ра Рабінера та пожежею млина Френкля в Перемишлі. Коморник Табака оцінив цей млин з користю для сторони, яку заступав адв. Рабінер. У справу вмішаний ще один архітект, що брав участь в оцінці.

— **Загадочна пригода ґімназистки.** Слідча влада у Львові і Стрию веде доходження у справі загадочної пригоди 18-літньої учениці 7 кл. ґімн., Зеноні Філіпек, що мешкає при вул. Гіпсовій у Львові. Вона оповідає, що вертаючись зі школи, зімліла на Бернардинській площі. Коли прочуняла, побачила себе в самоході в товаристві якоїсь пані та двох панів. Опісля вона знову зімліла і прийшла до себе в залізничному потязі, що завіз її до Стрия. Тут удалось їй вискочити з потягу і зголоситись на поліцію. Повідомлено телефонічно батька, який приїхав до Стрия і забрав доньку назад до Львова. Поліція старається тепер провірити, чи дівчина говорить правду.

— **Жахливий злочин** викрили в Курниках недалеко Бидгощі. Селянка Софія Стефаняк рішила позбутися своєї 12-літньої доньки і придумала на це дияволський спосіб. Вона згорнула в лісі кілька муравельних гнізд до купи і завела туди нещасливу дитину, яку приспала якимсь наркотиком, і знявши з неї одежину, положила у випорпане муравельне гніздо. Опісля присипала дитину землею і пішла спокійно додому. Тимчасом муравлі обсіли нещасну дитину цілою масою і закусали на смерть. Щойно кілька днів пізніше знайшов один селянин тіло дитини і повідомив про це поліцію. За звірською матірю розписано стежні листи і недавно арештовано Софію Стефаняк у Познані. Вона сказала, що не мала звідки удержувати дитину, і щоби її не вбивати, закопала в гніздо муравлів.

— **Краєва хроніка.** В Рівному засуджено на 3 і пів року вязниці б. начальника скарбового відділу, Тадея Калиновського за хабарництво, зменшування виміру податків і за розкладання на рати. — В сінях жидівської віроісповідної громади в Н. Санчі вибухла петарда, яку підкинув діяч польської народової партії, якого й арештовано.

— **Російські пісні заборонені.** Адміністраційна влада у Варшаві заборонила виконувати російські пісні і циганські романси в російській мові в публичних місцях. У звязку з тим припинено виступи російських і циганських хорів по каварнях і ресторанах.

— **З Польщі.** Окружний суд у Замості засудив адміністраційного секретаря, Яна Кордиса, за крадіж касетки з 2.500 зол. зі скарбового відділу на два роки, а Іґн. Пазура за переховування цієї касетки на 4 роки вязниці — У Варшаві відбудеться судовий процес братів Рафаїла і Самійла Шмурків і Ц. Гурвіча, що здефравдували на шкоду швайцарської фабрики шовку „Братя Насф" грубі гроші. — У Прондвіку Чечовому біля Кракова 36-літня жінка залізничого службовця, Агнешка Ваврова, повісила свої доньки, 9- і 12-літню, після чого сама повісилася. — В евангелицькій каплиці у Варшаві відбулося вінчання б. премієра Л. Козловського з Ядвигою з Богуцьких, що була спершу жінкою краківського артиста Р. Неровського, опісля гр. Залуського, співвласника Івоніча.

— **Ріжні вістки.** Як повідомляють з Куритиби, в бразилійській кольонії „Нова Воля" тубильці вбили підступним способом двох польських поселенців, Рудольфа Паплю і Стефана Вольського (тестя і зятя). — В Тультепенго (Мексик) експльодував вагон з динамітом, причому згинуло 20 осіб, а 50 є ранених.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА":
„НЕВИДНИЙ ПРОМІНЬ".

Це одна з тих „несамовитих" фільм, які основані на тенденції, що її пояснює короткий писаний вступ: справді, поступ науки такий величезний, що сьогодні невідомо, що буде завтра, і те, що сьогодні видається нісенітницею, видумкою хворого ума, — завтра може стати цілком реальним винаходом. У даному випадку річ іде про добуття з одного метеору такої субстанції („невидний промінь"), яка має страхітливу силу руйнувати та одночасно цілющу силу лікувати. Сценарій цікавий постільки, що переносить глядача від холодної атмосфери астрономічної вежі та хемічної лябораторії — до тропікальної атмосфери Африки, у фільму вплетена теж зручно любовна інтрига. Виконавець гол. ролі, Б. Карлов — це артист, якого природні дані предиспонують до ролі трагічної постаті вченого, який находиться на межі геніяльности і божевілля та переживає найглибші конфлікти, вроджені з обовязків і любови супроти своїх найближчих і супроти науки. Фільма робить сильне враження і є одною з кращих фільм останнього сезону.

З концертової салі.

ВЕЧІР СТАРОГАЛИЦЬКОЇ ЕЛЕГІЇ.

„Вечір старогалицької елегії" влаштований з нагоди створення й першого засідання Музикознавчої Комісії при Науковім Товаристві ім. Т. Шевченка дня 22. ц. м. в малій салі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка у Львові, був одним із тих симпатичних, безпретенсійних, але культурних музичних вечорів, які надовго залишаться в памяті численних слухачів. Ціллю його було оживити нашу музичну старовину в Галичині, яка вповні на це заслуговує та виявляється не така вже бідна й незначна і виказує й поза народніми піснями цікаві та розвинені пісенні форми.

Започаткував цей вечір д-р Ст. Людкевич, що в дуже цікавому і звязкому рефераті пояснив і схарактеризував основи старогалицької пісенної творчости та її головні теми й мотиви. Між продукціями почули ми 2 пісні з гітарового списка М. Вербицького, а саме: Й. Вайгеля-М. Вербицького „З далеких меж іду сюди" й М. Вербицького „Оддайте ми спокій душі" у виконанні справді талановитої учениці Муз. Інституту — молодої сопраністки О. Сушківної. І дуже милий голос і добра інтерпретація пісень і власний фортепіяновий супровід відразу створили симпатичний звязок між солісткою і слухачами та витворили „затишну, милу атмосферу" на салі, що панувала вже до кінця. Не менше щиро витали слухачі і п. В. Балтаровича, що вельми культурно відспівав П. Бажанського: „Плач на гробі" й О. Нижанковського: „Прощай подруго" в супроводі фортепіяну, при якому засів д-р Б. Кудрик. Із хорових творів почули ми дві пісні до слів М. Устияновича, а саме невідомого автора „Гей, гей милий Боже" та І. Лаврівського „Сумно, марно" (цей останній аранжований з музикою на мішаний хор) у виконанні вісімки членів „Львівського Бояна" а капелля під проводом О. Плешкевича та пісню невідомого автора „Як ніч мя покриє", опрацьовану на мішаний квартет з фортепіяном у виконанні сольового вокального квартету (О. Сушківна, Сушкова, В. Балтарович і М. Лозинський).

Виконання тих ансамблів стояло також на належній висоті й гарно достроювалося до справді культурного виведення творів.

Найбільша обємом точка програми — фортепіянова „Елегія" Ст. Людкевича, твір широко закроєний у формі свобідних варіяцій на тему пісні „Там, де Чорногора", виходила своїм характером поза популярно-пісенну форму та входила вже у складні проблеми сучасної фортепіянової літератури, що насувають виконавцеві багато технічних труднощів та вимагають від нього і піяністичної рутини і таланту. І з признанням треба ствердити, що наша молода, талановита піяністка п. М. Вишницька вивязалася із свого нелегкого завдання якнайкраще та дала себе пізнати як артистка із значними засобами, що вдумчиво слідкує за інтенцією автора.

На кінці слід згадати, що майже всі виконувані вокальні твори „обновив", себто пристосував до сучасного виконання, організатор того вечора д-р С. Людкевич, якому слухачі щиро дякували за той гарно проведений вечір.

І. Гр.

Дивогляди.

ГОРА ІЗ РУХОМИМИ СХОДАМИ.

У Пенсильванії, яка пригадала себе світові недавньою повінню, є гора на 1600 м. Моннард. З її вершка маємо чудовий вид на околицю, але дістатись наверх дуже важко, бо вона стрімка. Практичні американці обрахували, що туристів буде так багато, що варт туди вибудувати вигідні сходи. Але що і по сходах треба би довго йти, то будуть вони рухомі. Усю дорогу поділять на 10 частин по 100 метрів; після кожних 100 метрів буде маленька зупинка, щоб перейти на нову плятформу, де подорожників знов потягнуть сходи на поверх 100 метрів.

ОРГАНІЗАЦІЯ З ЖАРТУ.

Студенти американського прінставнського університету придумали собі у приступі доброго гумору організацію, що прибрала веселу назву „Ветерани майбутньої війни". Є між цими членами теж студентки, що носять почесну назву „матерей ветеранів майбутньої війни". Товариство це підготовляє спеціяльні курси, щоб навчити майбутніх воєнних кореспондентів, як описувати жорстокости ворога і підносити воєнного духа земляків. Товариство розписало вже конкурс на найкраще гасло, що дало би притоку до війни, на зразок тих гасел, за якими народи бились за взято в останній війні. Дотепна вигадка мала великий успіх і наслідують її вже в інших американських університетах. Багато студентів не знає вже, де починається поважна організація і де кінчиться дотеп.

✝ Посмертні згадки.

Константин Білецький, емерит. проф. учит. семинарії, помер у Ряшеві 15. ц. м. в 78. році життя. Покійний, син священика, по скінченні рільничої академії в Дублянах був спершу учителем у рільничій школі в Коберницях біля Бялої, відтак в учительській семинарії у Ряшеві, де вже лишився й по переході на емеритуру. Довгий час був головою тамошньої читальні „Просвіти", яка містилася таки в його хаті. Хоч цілий свій вік провів на заточенні, виховав усі свої діти на свідомих членів свого народу. Похоронив його наш священик з сусіднього села Залісся при участи 5 священиків лат. обряду й великого здвигу ряшівських громадян, між якими тішився Покійний великою симпатією.

В. И. П.!

Дописи.

ПОЧАЇВ.

75-ті роковини смерти Т. Шевченка відсвяткував Почаїв 15. ц. м. величавою академією. Після панахиди українською мовою відбулася святочна академія з рефератом про значення Т. Шевченка; декламацією і виступом бандуриста п. Місевича. Опісля аматорський гурток відограв виставу історичної пєси „Зрада". На святі було понад 2 тисячі людей.

РОГАТИН.

З діяльности філії „Сільського Господаря" в Рогатині. Рогатинська філія „Сільського Господаря" є одним з найбільше рухливих товариств у повіті і може похвалитися великими успіхами праці під кожним оглядом. Філія обєднує в 62-ох кружках 3.933 членів (у цьому летам 168 жінок), крім того 925 молоді. Філія має 4-х службовиків, а саме: двох агрономів, одного інструктора для хліборобського вишколу молоді та одну інструкторку. При філії працює 10 секцій: шкіхлірова, машинова, годівлі і плекання безрог, пасічнича, годівлі і плекання дробу, садівнича, годівлі рогатої худоби, господинь та Хліборобський Вишкіл Молоді, який має 36 гуртків з 318-ти членами, в тому 59 дівчат. Всі секції є діяльні. В мінулому році філія уладила два повітові курси: одноттижневий для вишколу передовиків, учасників 115 (у цьому 28 дівчат) з 46 сіл та тритижневий годівельно ветеринарійний — учасників 26. По районах відбулося 6 курсів триденних, учасників 540 і 26 курсів по селах для молоді з 360 учасниками. Уладила теж філія 41 нарад по селах, в яких взяло участь 3,890 господарів і господинь. Відпоручники філії були на 44-ох загальних зборах по кружках щоб виконати повищу працю, службовики філії зробили 6.316 км. дороги, з того ровером 5.016, фірою 900 км і пішком 500 км. Загальні збори філії при участи численно заступлених (понад 100) делегатів з повіту відбулися 21. березня і. р., на яких вибрали нову раду з дотеперішнім головою дир. І. Попком.

Спорт.

ПІНҐ-ПОНҐ У СУКІП.

Секція молоді при Союзі Українських Купців і Промисловців закінчила змагання за мистецтво у пінґ-понґу на рік 1936. Мистецтво здобув утретє Гр. Терлецький, який здобув усі можливі пункти (26); друге місце занявь Вержбінський (20 п.), третє Лукавський (19), четверте Лісікевич (18), пяте Говикович (17) і т. д. Змагання відбувалися у власній домівці при вул. Гродзіцьких 1 під проводом провідника пінґ-понґової секції В. Девиса.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

УКРАЇНСЬКИЙ САМОСТІЙНИК. Р. II., ч. 3 (13). Ліберець, березень 1936.

САМОСТІЙНА ДУМКА, літературно-науковий і суспільно-політичний місячник. Чернівці, січень-лютий 1936. Р. VI., ч. 1—2.

МОЛОДА УКРАЇНА, місячник незалежної думки. Париж, січень-березень 1936 р. Р. II., ч. 1—3.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ, орган Українського Технічного Товариства. Львів, січень-березень 1936. Р. XII, Ч. 1. — Зміст: Інж. Ю. Янів: Карпати і Підгіря у світлі новіщих геольогічних дослідів. Реферати. Огляд. Знайомлення Українського Технічного Товариства.

Листування Редакції.

Чорний Крук. Леґітимація потрібна на суботу 28. ц. м. Поніальте і Ви самі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Театр ім. Тобілевича. Медика:
27. III. Інваліди.
З Медики іде театр до Судової Вишні.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 27. III. год. 8. веч. Аб. 11. Бонові знижки важні „Трафіка пані генералової".

Субота, 28. III. год. 8. веч. Аб. 6. Ціни найнижчі „Пригода в Гранд Готелю" виступ І. Кульчицької.

Неділя, 29. III. год. 3.30 поп. Аб. 12. Ціни найнижчі „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Каз Домбовського; год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Театр Рівнорідностей.

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Чорні рожі" з Ліліяною Гарвей.
АТЛЯНТИК: „Капітан Блид" (Олівія Гевіленд і Ероль Флин).
ВАНДА: „Кохання Фрайлайн Доктор", „Я маю темперамент".
ГРАЖИНА: „Шалений поручник" (Густав Фреліх).
КАСІНО: „Флін і Флап як поліцаї", „Тайни воєнної маринарки".
КОЛІСЕЙ: „Спогади детектива", ревія „По нашому.."
КОПЕРНИК: „Невидний промінь" (Борис Карлов) і колірова гротеска: „Шибеник Петрусь".
МАРУСЕНЬКА: „Невидний промінь" (Борис Карлов) і колірова гротеска: „Шибеник Петрусь".
МІРАЖ: „Чортова спокуса" з Джозе Мохікою, „Зміна сердець" з Джанетою Гейнор і Чарлзом Фарелем.
МУЗА: „Епізод" із Павлею Веселі.
ПАКС: „Голгота".
ПАЛЯС: „Відень, місто моїх мрій".
ПАН: „Марія Башкірцев" із Секе Сакалем.
РАЙ: „Їх Екселенція шофер".
СВІТ: „Баль у Савою" та гротеска з Мікі Мавс.
СТИЛЕВЕ: „Граф Монте Хрісто" й ревія.
ТОН: „Збігдець із Яви".
УТІХА: „Рокамболь" і ревія.
ХИМЕРА: „Золотоволосий шибеник"

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Дольоміти.

Закордонне радіо.

Пятниця, 27. березня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Форт. твори, 17.30 Солісти — сопр., скрипка, баритон, 22.10 Октет Шуберта ф-дур. **Прага** (470,2) 17.10 Дутий квінтет, **Париж** (2648) 13.15 Легка музика, 18.30 Симф. концерт, муз., спів, 21.45 Вечір комбатантів: пісні, музика, одноактівка, **Білгород** (437,3) 11.00, 16.00 Концерт, 18.00 Танк. музика, 19.50 Солісти, спів, клярнет, **Ковно** (1935) 19.30 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Берлін** (356,7) 14.15 У танковому ритмі, 19.00 Моцартові твори, 20.10 Весняні мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30, 14.00, 16.00, 17.00 Музика, 15.15 Діточі пісоньки, 17.50 Вагнерові твори, 21.00 Концерт, **Лийпціг** (382,2) 17.30 „Крайзлеріяна" Шумана, 20.15 Вел. популярний концерт, **Мінхен** (405,4) 17.00 Вок.-муз. концерт, 20.10 Вечір нар. музики, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 17.00 Соло на тарогато, 19.30 „Тенор" оп. Доганія, „Святе подуля" балет Доганія, **Мілянно** (368,6) 11.30 Легка музика, 13.35 Оперетові мельодії, 21.15 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 13.35 Оперетові мельодії, 17.00 Акад. із св. Цецилії, скрипковий ресітал, 20.45 „Віденки" оп. Легара.

Субота, 28. березня 1936.

Відень (506,8) 19.10 „Одна одинока ніч" оп. Р. Штольца, 22.10 Шопенівський концерт, **Братислава** (298,8) 19.15 Шотляндські нар. пісні, **Брно** (325,4) 17.40 „До далекої коханої". Бетовенові пісні, 19.30 „Король Парижа" оп. Офенбаха, **Кошиці** (255,9) 17.25 Бендлеві пісні, 21.10 Концерт, **Прага** (470,2) 12.35 Сальоновий квартет, 15.00 Чеська музика, 16.05 „Зазуля" оп. Янковєца, 19.15 Веселі пісоньки, 22.30 Танкова музика, **Париж** (1648) 16.00 Для дітей, 21.00 Форт. ресітал, 21.45 „Ля фор бле" муз. казки Обера, **Білгород** (437,3) 12.00, 18.15 Концерт, 13.15, 16.30 Пісні, 17.00 Смичк. квартет, 19.50 Народній вечір, **Берлін** (356,7) 15.30 Дівчата співають, 19.00 Тріо, 20.10 Берлін танцює, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30, 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 20.10 Веселі мельодії, **Мінхен** (405,4) 15.15 Лісові пісні, 19.20 Соната на віольончелі і форт. в-дур Бокеріні. **Будапешт** (549,5) 12.35 Форт. ресітал, 16.15 Хор, 17.35 Циг. музика, **Мілянно** (368,6) 11.30 Популярна музика, 13.10 Вок. концерт, 20.35 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 13.10 Пісоньки, 19.00 Легка музика.

Львівське радіо.

Пятниця, 27. березня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Авд. для ст. дітей: „Кують коси" Вол. Анчица, 12.40 Хвилина Фр. Ліста з гр. пл., 13.25 Хвилина спочинку, гр. пл., 13.30 З ринку праці, 15.15 Експорт. 15.20 Біржа. 15.30 Концерт орх., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Оповідання Тад. Нітмана для ст. дітей. 17.00 Підгадики, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Концерт лотиського міш. хору, 17.45 Спортовий порадник, 18.05 Легка музика з гр. пл., 18.30 Програмова скринька, 18.50 Сільська рерум, 18.45 Форт. ресітал, 19.00 Про чванькуватість, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.45 Сніговий комунікат, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Симф. концерт, у прогр. „Осудження Фавста" Г. Берліоца; перед концертом гутірка; у перерві: Вечірній денник, із сучасної Польщі, 22.30 Технічна скринька, 22.50 Сальонова музика з гр. плит.

Субота, 28. березня 1936

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд видань, 12.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Популярна музика з гр. пл., 15.00 „Седедець" вийнок із повісти Ідалії Бадовської п. з. „Дзвони в Ленінграді", 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Камер. музика, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Для мол. дітей „2+2=4", 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Про Павла Стшелецького в Австралії, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Світ наших рослин: Ялиця, 17.50 Завмирання провінції, 18.00 Вок.-муз. концерт, 18.40 Сільська рерум, 18.45 „Вільгельм Тель" Россінія з гр. пл., 19.00 Кількa нових наукових книжок львів. авторів, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 „Комік Джез. Ревю" легка авдиція, орх., соліст 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Образці з історії міщанства, 21.30 Весела Сирена: Давній знайомий, 22.00 Концерт симф. орхестри. Сергій Беноні, спів, 23.05 Танкова музика.

Радіокутик.

ПРОБЛЕМА ТЕЛЕВІЗІЇ В ПООДИНОКИХ КРАЇНАХ.

Перше місце припадає в цьому французам, які, як самі твердять, „не роблячи шуму" зайнялися живо цією справою і за кілька місяців закінчили будову першої у світі офіційної висильної стації на вежі Айфеля. Таким чином, Англія і Німеччина залишилися позаду.

Західнім державам дотримує кроку Совітська Росія, де в січні уруховлено досвідну телевізійну стацію.

Совіти опрацювали програму в 10 точок, яка містить заміри совітського уряду для поширення телевізії. Цю програму вже в найближчому часі виконають або змінять.

В Скандинавії роблять все потихо. В Швеції в половині січня ц. р. відкрили телевізійну висильну стацію на передмісті Стокгольму. Ця стація дає образи високої якости на 240 ліній.

В Норвегії невдовзі збудують стацію в Осльо, при чому ініціятиву перейняли тут приватні спілки, числячи у звязку з довгими зимами в цій країні, на велике поширення телевізії.

Зате у Сполучених Державах ще не визнали телевізії за інтратний інтерес. Тому передбачують, що там ініціятиву і кошти будови першої стації перебере уряд.

ПРОТЕСТ КІНА.

До молоденького, але повного надій новородка фільмовий промисл починає ставитися неприхильно. Тут входить розуміється в гру момент конкуренції. Провідники фільмового промислу рішуче протиставляться телевізуванню фільм. Це становище настільки неслушне, що фільмові образи засадничо не надаються для цілей телевізії з огляду на свою довжину. Англійська радіофонія має намір витворювати власні телевізійні фільми. Таким чином є небезпека, що конкурент всеж випросте.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Д-р Василь Маковський: **Ґмінд**	2.00 зол.	2.50
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.—II.**	2·80 „	0·50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1·90 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 „	0·50
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1·50 „	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи**, переклав М. Рудницький	(вичерпане)	
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання**, переклав Василь Софронів	0·95 „ / 1·50 „	0·25 / 0·30
Яльфонс Доде: **Мацїцький**, із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Рєпніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Кониський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло", Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

БОЙКОТ РУДИХ.

Для рудих прибуває новий клопіт. Електромагнетична хвиля виразно бойкотує цей колір волосся.

Руда людина на екрані виходить як сива або якби мала білу пудровану перуку. Це — поважна недостача телевізії, коли вживати її для матримоніяльних цілей.

Як бачимо, телевізія створює ряд нових цікавих проблем. Головне, як кажуть техніки і конструктори, що в найближчому часі можна буде самому збудувати телевізійний відбірник, кошт якого не перебільшить 500 зол.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27.

Нім. марка 1·40—1·45, фр. франки 34.85 35·10, шв. франки 172.75—173·50, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шілінги 98·50—100.00, чеські кор. 19.00—20.00, рум. леї 28.00—30.00, італ. ліри 32.00—34.50.

Золото: Долари 9.03—9.07, Рублі 47.50—48·50, Фр. франки 34.50—35·00, Корони 36·40—37·00, Дукати 83.00—83.70; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.27, Рублі 1.20, Фльорени 0.60—0.70.

Долярівка 53.00—54.00.

Заставні листи: 4½% дол. Т. К. З 38—40, 5% дол. Б. Г. 49—51, 4% Зм. Б. Г. 41—43, 4½% Зм. Б. Г. 44—46, 4½% Ком. 48—50, 4% Ком. 44—46, 4% Б. Г. К. 61—63, 4½% Б. Г. К. 61—63.

Папери: 5-прц. конверсійна поз. 59.63, 6-прц. дол. поз. 73.00, 4-прц. долярова поз. 51.30, 7-прц. стабілізаційна 62.75, 62.25, дрібні 62.75.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Вика темна	21.00—21.50
Вика сіра	20.00—20.50
Ріпак літній	38.50—39.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26-го березня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового	2.55 зол.
1 кг. масла десерового бочкового враз з бочковим опакуванням	2·60 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням для зачет по	2·60 „
1 л. молока від 11. I. 1936	0·15 „
1 к. яєць	2.30 „

Тенденція на масло удержана, на яйця знижкова, на молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 26. III. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Кури мол. товсті без остріг I. кл.	1.10 зол
Кури товсті з острогами I. кл.	1.00 „
Індики товсті I. кл.	1.16 „
Індички товсті I. кл.	1.25 „
Пантарки товсті I. кл.	1.25 „
Качки товщеві I. кл.	1.20 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Подяка.

У глибокій покорі клонимо голови перед Волею Всевишнього, що перед свої престіл покликав нашого найдорожчого Тата і Дідуня, бл. п. **Олександра Горуцького.**

На цьому місці складаємо щиру подяку Високопреподобним Отцям: о. канонікові Кишакевичеві за провід у похороні, о. пароходові Дуткевичеві, о. катехитові Василеві, о. катехитові Капітановові й о. катехитові Новосадові за ласкаву участь у похоронному обряді. З глибини серця дякуємо Високопреподобному о. Петрові Погорецькому, пароохові в Білім за відправу Служби Божої.

Щиро дякуємо Сеніорові наших товариств, Високоповажному д-рові Федаkові за участь у похороні та всім Товариствам, що через своїх представників узяли ласкаву участь в цьому сумному обряді.

Зокрема дякуємо Головній Управі Рідної Школи та Старшині Кружка Рідної Школи Львів-Личаків за вислання посмертних клепсидр, а читальні „Просвіти" Львів-Середмістя за улаштування Поминального Богослуження.

Щиро дякуємо теж Високоповажному радникові Купчинському й хорові за звеличання похорону співом.

Рівночасно складаємо щиру подяку всім Знайомим і Громадянам, що своєю участю в похороні нашого Тата і Дідуня звеличали цей сумний обряд, а також усім Громадянам, що в тяжкому горі зложили нам вислови свого співчуття.

Сини, доньки, невістка, зяті і внуки

МЕШКАННЯ

6 КІМНАТ, комфорт, на мешкання або бюра дешево. Баторія 32. 1760 2—1

РІЖНІ

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ і до окраси, доброї якости, по низьких цінах продає Малопольське Рільниче Товариство, вул. Коперника 20, Тел. 200·88. 1701 5—5

ПОЧЕСНІ ГРАМОТИ, альбоми, пропамятні книги — артистичні переплети Кравецького Львів, 3. Мая 4. тел. 254-62. 1757 2—1

КОТРА З ВП. ПАНЬ пожертвувала б трохи вільного часу на милосердний вчинок: переписати дещо для сліпих письмом для сліпих. Коштів ніяких. Матеріял передамо і покажемо. Зголошення до Адм. „Діла" під: „Милосердний вчинок". 1—1

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ? ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10